

Leszkay András bácsi Moha-meséje

A parádés cipő

Amint tudjátok, gyógynövénygyűjtéssel foglalkozom. Együtt jár ezzel a foglalkozással egy kis vándorélet is. Ha ugyanis otthonomtól, Törpeháztól távolabb gyűjtögetek, megszálok a legközelebbi faluban valamelyik ismerős családnál, s onnan járogatok ki a falu környékére. Most szeptemberben is tanyát ütöttem egy Duna-menti falucskában, régi ismerősömnél. Reggelente nyakamba akasztottam a zsákomat, és felsétáltam a közeli hegyoldalra. Ott még októberben is virít az úgynevezett „orvosi székfű”, a kamilla.

Egy hétfői reggelen azonban, amikor éppen indulni akartam, és kiléptem szobából a konyhába, vendéglátó háziasszonyom így szólt hozzám: „Legyen szíves, Moha bácsi, magyarázza meg ennek a gyerekeknek, hogy nem arra való a parádés cipő, hogy hétköznap elszaggassa az iskolában. Minden reggel nyaggat, hogy adjam ki az ünnepi cipőjét, abban akar iskolába menni. Ki hallott ilyet? Tessék szíves lenni megmagyarázni neki, hogy hétköznap nem kell parádézni.” A nyolcesztendő Jutka harisnyában ült egy széken, és duzzogva hallgatott. Láttam rajta: azt hiszi, én is ellenezni fogom a parádés cipőt. Azonban intettem édesanyjának, és ezt mondtam: „Ha Jutka annyira szeretne a parádés cipőben menni, fontos oka lehet rá. Legyen szíves, Juliska

asszony, engedje meg, hogy azt húzza föl.”

Jutka édesanyja megértette, hogy forgatok valamit a fejemben, és már hozta is a cipőt: „No, nesze... Ha Moha bácsi is pártolja, húzd föl, nem bánom. De ha összekarcolod, nem kapsz ám másikat!” Tréfálkoztam: „Ha összekarcolja, én leszek a felelős érte. Odaadom akkor Jutkának a csizmámat, én meg elhordom a lakkcipőt. Úgyis

egyforma nagy a lábunk..., jobban mondva: egyforma kicsi.” Jutka ragyogó arccal csatolgatta a parádés cipőt, én meg leakasztottam a nyakamból a növénygyűjtő zsákot: „No, Jutkám..., hadd legyen részem nekem is ebben a parádés iskolába menetelben. Nem szaladnak el azok a székfüvek délutánig. Elmelegyek veled magam is az iskolába. Úgyis megígértem a tanító bácsitoknak, hogy meglátogatom.”

Régi szokásom, hogy ha megszálok valamelyik faluban, be-belátogatok az iskolába is, és hallgatom a tanítást, fölfrissítem emlékezetemben a Tisza mellékfolyóinak a nevét vagy a nyelvtani szabályokat. Beültem hát Jutkáék iskolájában az utolsó padba, és figyeltem minden szóra. Tréfából engem is felletetett a tanító bácsi, s volt sok nevetés.

Hazafelé menet Jutka egyszerre csak így szólt hozzám: „Ugye, meg tetszik kérni édesanyját, hogy holnap is ebben a cipőben jöhessenek? Olyan jól érzem magam benne!” Azonban aggodalmas arcot vágtam: „Megkérhetném éppen... de hát... jobb lenne, ha javítanánk előbb valamicskét ezen a cipőn. Mert bizony, ez a parádés cipő nem elég parádés.” Jutka nagy szemet meresztett, én meg folytattam: „A parádés cipőtől elvárja az ember, hogy parádésan is viselkedjék. Ez a cipő azonban azt cselekedte, hogy amikor felálltál felelni, megrúgta a szomszédod cipőjét. Így figyelmeztette, hogy súgjon neked. Ha hibátlanul parádés volna, akkor téged figyelmeztetett volna odahaza, hogy jól tanuld meg a leckét. Meg aztán az sem volt tőle valami parádés cselekedet, hogy a szünetben szándékosan elbukttatta Péceli Jancsit.”

Jutka pirulva hallgatta szavamot. Úgy tettem, mintha azt hinném, hogy a cipő hibái

miatt bánkódik, s imígyen vi-
gasztaltam: „De mégse bú-
sulj, Jutkám! Szerencsére el-
hoztam magammal a csiz-
mám sámfáját. Az pedig
olyan sámfa, hogy ha egy na-
pig rajtahagyjuk a cipődet,
megjavítja. Hibátlanul pará-
désá teszi. Meglátod, akkor
fogod csak igazán jól érezni
magad benne!” Jutka nem
mert ellenkezni, s másnap,
kedden, hétköznapi cipőjé-
ben ment az iskolába. A pará-
dés cipő a szobában állt sám-
fán. Én meg egész nap orvosi
székfüvet gyűjtöttem a hegy-
oldalon. Szerdán reggel kivit-
tem a konyhába a cipőt, és
így szóltam Jutkához: „Ma is-
mét ezt húzd föl, s megint ve-
led megyek az iskolába. Tan-
uljatok egy kicsit veletek, s
a cipődet is megfigyelem:
eléggé parádés-e már.”

Délben azonban, hazafelé
menet, ismét elégedetlenül
csóváltgattam a fejem: „ejnye-
bejnye, csirke csípje... még
mindig nem elég parádés a ci-
pőd. Amikor veszekedtél Ro-
zikával, ez a cipő toporzékolt
is. A számtanóra alatt pedig,
amikor figyelés helyett levelet
írtál llonkának, képes volt rá
ez a cipő, hogy odarúgja a pa-
pírgombócot a pad alatt. Per-
sze, nem is érezhetted igazán
jól magad benne, mert hiszen
a toporzékolás meg a levele-
zés tanítás közben csöppet
sem parádés cselekedet. De
ne búsulj most se, ráhúzzuk
újból a sámfára, most már ta-
lán igazán parádés lesz.”

Két nap múlva, pénteken
reggel ismét kivittem a cipőt a
konyhába: „No, húzd föl, az-
tán gyerünk, s lássuk, eléggé
parádés-e már!” Azon a na-
pon ebédre voltam hivatalos
a tanító bácsiékhoz. Jutka te-
hát nélkülem indult hazafelé.

De amikor egy jó óra múlva
magam is hazamentem a nö-
vénygyűjtő zsákomért, csak
akkor ért haza nagy szaladva
Jutka is. Kiderült, hogy betért
egy barátnőjéhez, és ugróis-
kolát játszottak az udvaron.
Persze, megint csóválni kel-
lett a fejem: „Ejnye-bejnye,
csirke csípje... hát még most
sem igazán parádés ez a ci-
pő? Reggel, amikor az iskolá-
ba vitt téged, s azt hitte, hogy
nem látom, felágaskodott egy
idegen kerítés mellett, azt
akarta, hogy bekukucskálj.

Most meg ugróiskolát játszott
ahelyett, hogy időre hazaho-
zott volna. Hallhatta pedig
elégszer, amikor figyelmezte-
tt édesanyád, hogy siess
haza tanítás után, ne késsél
el az ebédről. Persze, most
sem érezhetted jól magad
benne, hiszen a kíváncsisko-
dás, de az elkésés sem pará-
dés cselekedet.”

Megint felhúztam a sámfára
Jutka cipőjét, de másnap,
szombaton, noha a hétközna-
pi cipőjében jött, ismét elmen-
tem vele az iskolába. Jutka
azonban, úgy látszik, megelé-
gelte már, hogy csak minden
második napon viselhesse a
parádés cipőt, no meg a taní-
tásomat is kezdte megérteni,
s ezen a napon kifogástalanul

viselkedett. Figyeltem erő-
sen, de semmi hiba sem tör-
tént, s ötöst kapott két
feleletére is. De kerekedett is
széles jókedve, s kérdezte tő-
lem hazafelé menet: „Ugye,
ma parádésan viselkedtem?”
Vállat vontam: „Nincs vele mit
dicsekedned. Könnyű annak
parádésan viselkedni, aki pa-
rádés cipőt visel.” Jutka rám
bámult: „De Moha bácsi! Hi-
szen a hétköznapi cipőm van
rajtam!” Úgy tettem, mintha
nem hinném: „Az lehetetlen.
Hétköznapi cipőben nem
érezhetéd magad ilyen jól.”
Jutka nevetett: „Mégis úgy
van! A parádés cipőm Moha
bácsinál van a sámfán!” Meg-
álltam, és most már én is bá-
multam: „Igaz biza a’! De hát
akkor... te Jutka... akkor ta-
lán... nem is a cipőtől függ a
parádés viselkedés. Akkor ta-
lán... hétköznapi cipőben is
jól érezheti magát az em-
ber... Ejnye, be furcsa!” Úgy
tettem, mint aki rettentően
csodálkozik. Jutka meg egyre
jobban nevetett...

Hétfőn reggel ismét együtt
jöttünk el hazáról. Jutka a
hétköznapi cipőjét viselte,
magatartása mégis ünnepi
volt. Látszott rajta, hogy jól ér-
zi magát, hiszen hibátlanul
tudta a leckéjét, és az volt a
szándéka, hogy viselkedése
is hibátlan legyen. Megkér-
deztem tőle: „Mondd csak,
Jutkám... ha majd hazame-
gyek Törpeházára, itt hagy-
jam-e neked a sámfám?” Ne-
vetett: „Ne hagyja itt, Moha
bácsi! Szüksége lehet rá más
faluban is. Tanítsa meg vele
más gyerekeknek is, amire
engem megtanított.”

Mosolyogva kezét fogtunk, s
Jutka továbbment az iskolába.
Én meg fölsétáltam a hegyol-
dalra székfüvet gyűjteni.